

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA ZASTUPNIKA
U HRVATSKOM SABORU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2011.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA ZASTUPNIKA
U HRVATSKOM SABORU**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU
PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE
DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

a) Ocjena stanja

Zakonom o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 55/00, 107/01, 86/09 i 91/10) na poseban su način utvrđena prava iz mirovinskog osiguranja zastupnika u Hrvatskom saboru, tako što se pravo na starosnu mirovinu može ostvariti prije ispunjenja uvjeta prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 40/10, 121/10 i 130/10 – pročišćeni tekst), uz određivanje mirovine u povoljnijoj svoti nego u tome zakonu. Tako, a iznimno od uvjeta iz Zakona o mirovinskom osiguranju, zastupnici u Hrvatskom saboru mogu ostvariti pravo na zastupničku mirovinu pod uvjetom da su u Hrvatskom saboru obnašali dužnost zastupnika dulje od polovice vremena trajanja zastupničkog mandata, u koje se vrijeme uračunava i vrijeme za koje je mandat mirovao zbog izbora ili imenovanja na drugu dužnost. Starosnu mirovinu zastupnici mogu ostvariti nakon navršenih 50 godina (žene) odnosno 55 godina (muškarci) i na temelju navršenog mirovinskog staža od 20 godina (članak 8. Zakona), a zastupnici, koji su tu dužnost obnašali tri puta uzastopce, mogu ostvariti starosnu mirovinu s navršenih 15 godina mirovinskog staža (članak 9. Zakona). Također, zastupnici kod kojega nastane invalidnost imaju pravo na zastupničku invalidsku mirovinu, a članovi obitelji umrlih zastupnika imaju pravo na obiteljsku mirovinu određenu od zastupničke mirovine (članci 10., 11. i 16. Zakona). Zastupnička mirovina određuje se od mirovinske osnovice, koju čini neto plaća zastupnika koju je ostvario ili bi ostvario u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojemu je podnesen zahtjev za mirovinu (članak 13. Zakona). U pojedinom slučaju, zastupnička mirovina određuje se u visini od 65% od mirovinske osnovice u slučaju navršenog mirovinskog staža od 20 godina (55% od osnovice u slučaju mirovinskog staža od 15 godina) i povećava se po 2% za svaku daljnju godinu mirovinskog staža, najviše do 85% od osnovice (članak 8. Zakona). Zastupnička mirovina se pri određivanju smanjuje u visini od 8% do 20%, ali ne može iznositi manje od mirovine koju bi zastupnik ostvario na temelju Zakona o mirovinskom osiguranju (članak 16.a Zakona). Zakonom o smanjenju mirovina određenih prema Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 86/09) zastupničke mirovine su smanjene za 10%, a Zakonom o

smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 71/10) te su mirovine smanjene za daljnjih 10%.

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 86/09) izmijenjeni su uvjeti za ostvarivanje prava na zastupničku starosnu mirovinu, tako da bi ubuduće tu mirovinu mogli ostvariti zastupnici:

- koji su najmanje četiri godine, odnosno jedan puni mandat obnašali tu dužnost,
- koji su navršili najmanje 25 godina mirovinskog staža i
- koji su navršili 60 godina (muškarci) odnosno 55 godina (žene).

Također, istim je Zakonom određeno da će zastupnici, koji su zastupničku dužnost obavljali prije stupanja na snagu toga zakona, ostvarivati pravo na zastupničku mirovinu pod uvjetima iz zakona koji je važio u vrijeme obnašanja te dužnosti. Valja napomenuti da navedeni Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru, koji je donesen 2009., još nije stupio na snagu, tako da se naprijed navedeni uvjeti za ostvarivanje prava na zastupničku mirovinu još ne primjenjuju. Navedeni Zakon stupa na snagu na dan konstituiranja Hrvatskog sabora nakon provedenih prvih sljedećih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

Na temelju odredaba ovoga Zakona, ostvaruju prava iz mirovinskog osiguranja pod povoljnijim uvjetima još:

- bivši članovi Vlade Republike Hrvatske (članak 34. Zakona o Vladi Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 101/98, 15/00, 117/01, 199/03, 30/04 i 77/09)
- suci Ustavnog suda Republike Hrvatske (članak 14. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 99/99, 29/02 i 49/02 – pročišćeni tekst), i
- glavni državni revizor (članak 14. Zakona o državnoj reviziji, Narodne novine, br. 49/03 i 177/04).

U Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje evidentirano je 519 korisnika koji su ostvarili pravo na mirovinu prema ovome Zakonu, s prosječnom mirovinom od 8.654,03 kuna mjesečno.

Programom gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske određeno je da se, u svrhu uspostavljanja dugoročne održivosti sustava socijalnog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva, izvrši „revizija sustava mirovina stečenih pod posebnim uvjetima i njihovo smanjivanje te priprema za postupno ukidanje pojedinih kategorija“. Slijedom toga, razmatrajući i preispitujući pojedina prava iz mirovinskog osiguranja ostvarena pod posebnim uvjetima, pokazuje se potreba da se preispitaju i drukčije urede prava iz mirovinskog osiguranja koja se ostvaruju prema Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru.

b) Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Predloženim zakonom bi zastupnici u Hrvatskom saboru ostvarivali pravo na mirovinu pod sljedećim uvjetima:

- uvjet obnašanja zastupničkog mandata od najmanje četiri godine, odnosno puni zastupnički mandat u jednome sazivu Hrvatskog sabora,
- mirovanje zastupničkog mandata ne uračunava se u trajanje mandata kod utvrđivanja uvjeta za zastupničku mirovinu,
- odredili bi se jedinstveni uvjeti od 60 godina života i 25 godina mirovinskog staža za ostvarivanje prava na zastupničku mirovinu (zastupnicima (žene) bi se uvjet starosti od 55 godina života od 2012. povećavao po 3 mjeseca svake godine, do izjednačavanja s istim uvjetom za zastupnike (muškarci),
- zastupnik koji je zastupničku dužnost obnašao prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 86/09), a nije ostvario pravo na zastupničku mirovinu, ima pravo na zastupničku mirovinu prema propisima koji su važili u vrijeme kad je obnašao zastupničku dužnost, bez obzira na vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na zastupničku mirovinu. Iznimno bi se tim zastupnicima (ženama) dosadašnji uvjet starosti od 50 godina života od 2012. godine povećavao po 3 mjeseca svake godine, do 2031. godine, odnosno do izjednačavanja s tim uvjetom za muškarce prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga prijedloga zakona.

c) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Donošenjem predloženoga zakona, ubuduće će se izjednačiti uvjet starosne dobi za zastupnice i zastupnike u Hrvatskom saboru - uvjet navršениh 60 godina života i 25 godina mirovinskog staža i najmanje četiri godine, odnosno jedan puni zastupnički mandat u sazivu Hrvatskog sabora, uz prijelazno razdoblje za zastupnice od 2012. godine u kojem bi se uvjet starosti od 55 godina života od 2012. povećavao po 3 mjeseca svake godine, do izjednačavanja s istim uvjetom za muškarce.

Međutim, zastupnik koji je zastupničku dužnost obnašao prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 86/09), a nije ostvario pravo na zastupničku mirovinu, imao bi pravo na zastupničku mirovinu prema propisima koji su važili u vrijeme kad je obnašao zastupničku dužnost, bez obzira na vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na zastupničku mirovinu. Iznimno bi se tim zastupnicima (ženama) dosadašnji uvjet starosti od 50 godina života od 2012. godine povećavao po 3 mjeseca svake godine, do izjednačavanja uvjeta sa muškarcima (55 godina života) sukladno propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga prijedloga zakona.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje predloženoga zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz državnog proračuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKOM SABORU PO HITNOM POSTUPKU

S obzirom da se ovaj zakon predlaže radi provedbe Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske, odnosno zbog osobito opravdanih državnih razloga, predlaže se njegovo donošenje po hitnom postupku u smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008).

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA ZASTUPNIKA
U HRVATSKOM SABORU**

Članak 1.

U Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 55/00, 107/01, 86/09 i 91/10) u članku 8. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Zastupnik nakon prestanka zastupničkog mandata ima pravo na zastupničku mirovinu s navršenih 60 godina života i 25 godina mirovinskog staža, ako je najmanje četiri godine, odnosno jedan puni zastupnički mandat obnašao dužnost zastupnika u sazivu Hrvatskog sabora.“

Članak 2.

Iznimno od uvjeta starosne dobi iz članka 1. ovoga Zakona, zastupnici (žene) mogu ostvariti pravo na zastupničku mirovinu ako ispunjavaju sljedeće uvjete starosne dobi:

- u 2012. godini – 55 godina i 3 mjeseca života,
- u 2013. godini – 55 godina i 6 mjeseci života,
- u 2014. godini – 55 godina i 9 mjeseci života,
- u 2015. godini – 56 godina života,
- u 2016. godini – 56 godina i 3 mjeseca života,
- u 2017. godini – 56 godina i 6 mjeseci života,
- u 2018. godini – 56 godina i 9 mjeseci života,
- u 2019. godini – 57 godina života,
- u 2020. godini – 57 godina i 3 mjeseca života,
- u 2021. godini – 57 godina i 6 mjeseci života,
- u 2022. godini – 57 godina i 9 mjeseci života,
- u 2023. godini – 58 godina života,
- u 2024. godini – 58 godina i 3 mjeseca života,
- u 2025. godini – 58 godina i 6 mjeseci života,
- u 2026. godini – 58 godina i 9 mjeseci života,
- u 2027. godini – 59 godina života,
- u 2028. godini – 59 godina i 3 mjeseca života,
- u 2029. godini – 59 godina i 6 mjeseci života,
- u 2030. godini – 59 godina i 9 mjeseci života.

Članak 3.

U članku 2. Zakona o izmjenama i dopuni Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 86/09) iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Iznimno od uvjeta starosne dobi prema propisima iz stavka 1. ovoga članka zastupnici (žene) mogu ostvariti pravo na zastupničku mirovinu ako ispunjavaju sljedeće uvjete starosne dobi:

- u 2012. godini – 50 godina i 3 mjeseca života,
- u 2013. godini – 50 godina i 6 mjeseci života,
- u 2014. godini – 50 godina i 9 mjeseci života,
- u 2015. godini – 51 godina života,
- u 2016. godini – 51 godina i 3 mjeseca života,
- u 2017. godini – 51 godina i 6 mjeseci života,
- u 2018. godini – 51 godina i 9 mjeseci života,
- u 2019. godini – 52 godina života,
- u 2020. godini – 52 godina i 3 mjeseca života,
- u 2021. godini – 52 godina i 6 mjeseci života,
- u 2022. godini – 52 godina i 9 mjeseci života,
- u 2023. godini – 53 godina života,
- u 2024. godini – 53 godina i 3 mjeseca života,
- u 2025. godini – 53 godina i 6 mjeseci života,
- u 2026. godini – 53 godina i 9 mjeseci života,
- u 2027. godini – 54 godina života,
- u 2028. godini – 54 godina i 3 mjeseca života,
- u 2029. godini – 54 godina i 6 mjeseci života,
- u 2030. godini – 54 godina i 9 mjeseci života.“

Članak 4.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu danom konstituiranja Hrvatskoga sabora nakon provedenih prvih sljedećih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom se odredbom izjednačavaju uvjeti za ostvarivanje prava na zastupničku mirovinu za muškarce i žene te bi zastupnici (muškarci i žene) ubuduće mogli ostvarivati pravo na zastupničku mirovinu s navršenih 60 godina života i 25 godina mirovinskog staža, pod uvjetom da su najmanje četiri godine, odnosno jedan puni zastupnički mandat obnašali dužnost zastupnika u sazivu Hrvatskog sabora.

Uz članak 2.

Ovom se odredbom uvjet od 55 godina života za zastupnike (žene) narednih godina povećava po 3 mjeseca svake kalendarske godine, do 60 godina od 2031. godine. Time će se zastupnice u pogledu uvjeta starosne dobi za zastupničku mirovinu postupno izjednačiti s zastupnicima (muškarci), dok bi uvjet mirovinskog staža od 25 godina morale, jednako kao i muškarci, ispunjavati već od stupanja na snagu predloženoga zakona.

Uz članak 3.

Iznimno od uvjeta starosne dobi za ostvarivanje na zastupničku mirovinu prema propisima koji su važili u vrijeme kad je zastupnik obnašao zastupničku dužnost, ovom se odredbom zastupnicima (žene) propisuje starosna dob od 50 godina i 3 mjeseca života u 2012. godini, te na dalje u prijelaznom razdoblju do 2030. godine, na način da se svake naredne godine povećava dob za stjecanje prava na mirovinu za 3 mjeseca, pa će se od 2031. godine izjednačiti s uvjetima starosne dobi za muškarce prema prijašnjim propisima.

Uz članak 4.

Ovom se odredbom određuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Zakon o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, br. 55/00, 107/01, 86/09 i 91/10)

Članak 8.

(u tekstu koji je na snazi do dana konstituiranja Hrvatskoga sabora nakon provedenih prvih sljedećih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, odnosno do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru, Narodne novine, br. 86/09)

Zastupnik nakon prestanka zastupničkog mandata ima pravo na zastupničku mirovinu prije ispunjenja općih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, ako je najmanje u jednom zastupničkom mandatu obnašao dužnost zastupnika dulje od polovice vremena od vremena trajanja zastupničkog mandata propisanog Ustavom Republike Hrvatske, te ima najmanje 20 godina mirovinskog staža i navršenih 55 godina života - muškarac, odnosno 50 godina života - žena.

Zastupniku se u vrijeme trajanja mandata iz stavka 1. ovoga članka uračunava i vrijeme u kojem mu je mandat mirovao jer je kao zastupnik bio izabran ili imenovan na dužnost čije je obavljanje nespojivo s obnašanjem zastupničke dužnosti u skladu sa zakonom.

Zastupnik koji ispunjava uvjete utvrđene u stavku 1. ovoga članka zastupnička mirovina iznosi 65% od osnovice i povećava se za 2% za svaku daljnju navršenu godinu mirovinskog staža.

Članak 8.

(u tekstu koji će biti na snazi od dana konstituiranja Hrvatskoga sabora nakon provedenih prvih sljedećih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, odnosno od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru, (Narodne novine, br. 86/09)

Zastupnik nakon prestanka zastupničkog mandata ima pravo na zastupničku mirovinu prije ispunjenja općih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, ako je najmanje u jednom zastupničkom mandatu obnašao dužnost zastupnika dulje od polovice vremena od vremena trajanja zastupničkog mandata propisanog Ustavom Republike Hrvatske, te ima najmanje 20 godina mirovinskog staža i navršenih 55 godina života - muškarac, odnosno 50 godina života - žena.

Zastupniku se u vrijeme trajanja mandata iz stavka 1. ovoga članka uračunava i vrijeme u kojem mu je mandat mirovao jer je kao zastupnik bio izabran ili imenovan na dužnost čije je obavljanje nespojivo s obnašanjem zastupničke dužnosti u skladu sa zakonom.

Zastupnik koji ispunjava uvjete utvrđene u stavku 1. ovoga članka zastupnička mirovina iznosi 65% od osnovice i povećava se za 2% za svaku daljnju navršenu godinu mirovinskog staža.

Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru (Narodne novine, broj 86/2009)

Članak 2.

Zastupnik koji je zastupničku dužnost obnašao prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a nije ostvario pravo na zastupničku mirovinu, ima pravo na zastupničku mirovinu prema propisima koji su važili u vrijeme kad je obnašao zastupničku dužnost, bez obzira na vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na zastupničku mirovinu.